

AVOKATI I POPULLIT

Adresa: Bulevardi: "Zhan D'Ark" Nr.2
Tiranë, Shqipëri

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
AVOKATI I POPULLIT

Mekanizmi Kombëtar për Parandalimin e Torturës,
trajtimit ose dënimit të egër, çnjerëzor ose poshtëruës

Tel/Fax: +355 4 2380 300/319
E-mail: ap@avokatipopullit.gov.al
www.avokatipopullit.gov.al

Nr. Prot. Tiranë
Nr. Dok. 202300636/2

Tiranë ___/___/2023

Lënda: Rekomandime për inspektimin e bërë në Komisariatin e Policisë Pogradec.

Drejtuar: Komisarariatit Pogradec

POGRADEC

Për dijini: Drejtues i Parë Gjovalin LOKA
Drejtor i Drejtorisë Vendore të Policisë

KORÇË

Drejtues Madhor Muhamet RRUMBULLAKU
Drejtor i Përgjithshëm i Policisë të Shtetit

TIRANË

Të nderuar,

Duke ju falenderuar për bashkëpunimin e deritanishëm dhe duke vlerësuar angazhimin dhe punën e të gjithë stafit të institucionit që ju drejtoni, si dhe frymën e mirë të bashkëpunimit dhe mirëkuptimit midis institucioneve tona, në vijim po ju njohim mbi monitorimin që institucioni i Avokatit të Popullit kreu në Komisariatin e Policisë Pogradec më datë 05.07.2023.

Mekanizmi Kombëtar për parandalimin e torturës, trajtimit ose dënimit të egër, çnjerëzor ose poshtëruës, seksion pranë Avokatit të Popullit, në vijim Mekanizmi Kombëtar (MKPT), bazuar në nenin 19/1 të ligjit nr.8454, datë 04.02.1999, "Për Avokatin e Popullit", i ndryshuar dhe nenin 81 të ligjit nr. 81/2020, "Për të drejtat dhe trajtimin e të dënuarve me burgim dhe të paraburgosurve", kreu një inspektim në ambientet e privimit të lirisë të personit në Komisariatin e Policisë Pogradec.

Inspektimi u krye sipas një Plani Vjetor Inspektimi të miratuar nga Avokati i Popullit. Në përbërje të grupit inspektues ishin znj. Nertila Qafzezi, znj. Gloria Çarkaxhiu dhe znj. Lindita Dedëgjoni me detyrë Nd/Komisionere pranë Mekanizmit Kombëtar.

Inspektimi kishte si qëllim verifikimin e respektimit të standardeve të përcaktuara në ligjin nr.108/2014, *“Për Policinë e Shtetit”*, i ndryshuar, procedurën standarde *“Trajtimi dhe sigurimi i personave të arrestuar/ndaluar në ambientet e Policisë së Shtetit, evidentimi dhe zgjidhja e kërkesë/ankesave të tyre”*, miratuar me Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr. 925, datë 18.07.2019, procedurën standarde *“Rregullat teknike të shoqërimit në mjediset e Policisë së Shtetit”*, miratuar me Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr. 938, datë 24.07.2019, si dhe zbatimin e rekomandimeve të Avokatit të Popullit të bëra gjatë inspektimit të mëparshëm.

Institucioni i Avokatit të Popullit, pasi u njoh me konstatimet e grupit inspektues dhe nivelin e zbatimit të rekomandimeve të lëna nga inspektimi i vitit të kaluar, ka detyrimin ligjor t’ju parashtrojë konkluzionet përfundimtare, që do të keni më poshtë.

Shënime të përgjithshme

Në përputhje me metodologjinë e zhvillimit të inspektimit në institucionet ku mbahen e trajtohen shtetas të privuar nga liria, grupi i punës u takua me shefin e Komisarariatit të Policisë Pogradec z. Klodian Kondi i cili u vu në dijeni lidhur me qëllimin e inspektimit.

Në vijim të takimit, shefi i komisarariatit informoi grupin e inspektimit, mbi masat e marra për realizimin e rekomandimeve të lëna nga Avokati i Popullit vitin e kaluar, në lidhje me përmirësimin e kushteve të ambienteve të shoqërimit, sipas kriterëve të përcaktuara në procedurat standarde.

Grupi i inspektimit, pasi mori informacionin e nevojshëm vijoi takimin me punonjësit e policisë që shërbenin në zyrën e informacionit dhe në dhomat e shoqërimit. Theksojmë se, drejtuesi i komisarariatit dhe punonjësit e policisë u treguan bashkëpunues dhe transparentë gjatë komunikimit dhe inspektimit, që zhvilloi grupi inspektues në ambientet e këtij Komisaritati.

Grupi i inspektimit, në vijim inspektoi ambientet e shoqërimit, zyrat e punonjësve të policisë, si dhe u njoh me dokumentacionin përkatës ku pasqyroheshin veprimet e kryera me personat e shoqëruar dhe të arrestuar apo ndaluar.

Nga informacioni dhe verifikimi në vend masave të marra për zbatimin e rekomandimeve të Avokatit të Popullit, rezultoi se¹:

¹ Rekomandime për inspektimin e bërë në Komisariatin e Policisë Pogradec Nr. K4/I51-2Prot. Tiranë 07.09.2022

1. **Ishin marrë masat pjesërisht** për krijimin e zyrave të përshtatshme për marrjen në pyetje/intervistimin e shtetasve gjatë kryerjes së veprimeve procedurale nga oficerët e policisë gjyqësore por mungonte sistemi audio
2. **Ishin marrë masat për instalimin e sistemit të monitorimit me kamera** në mjediset e brendshme të komisariatit, kryesisht në korridorin e ambientit të shoqërimit.
3. **Ishin marrë masat** për pajisjen e këtij Komisariati me një regjistër për evidentimin e kërkesë/ankesave të personave të shoqëruar, të arrestuar dhe të ndaluar, sikurse parashikohet në Nenin 115 të Ligjit Nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar.
4. **Ishin marrë masat** për vendosjen në zyrën e informacionit të regjistrit për evidentimin e të dhënave të të miturve që shoqërohen në mjediset e Komisariatit të Policisë Pogradec.
5. **Ishin marrë masat**, për trajnimin e punonjësve të policisë që kryejnë shërbim në zyrën e informacionit, për mënyrën e plotësimit me saktësi të regjistrit për evidentimin e të dhënave të personave të shoqëruar në mjediset e policisë.
6. **Ishin marrë masat** të menjëhershme për pajisjen e tualetit me derë mbyllëse në ambientet e dhomave të shoqërimit dhe mbajtjen e saj në kushte sa më të përshtatshme.

Ndërkohë, nuk kishin gjetur zbatim rekomandimet e mëposhtme:

1. **Nuk ishin marrë masat** nga punonjësit e policisë për t’u komunikuar, qartë e saktë, të drejtat shtetasve, që në momentin e parë të privimit të lirisë, si dhe arsyet e shoqërimit/ ndalimit/arrestimit.
2. **Nuk ishin marrë masat** për tu zbatuar praktika që personat e ndaluar/arrestuar të pajisen me një kopje të deklaratës së të drejtave që në momentin e shoqërimit në mjediset e këtij komisariati.
3. **Nuk ishin marrë masat** për vendosjen në ambientet e komisariatit të posterave, me të drejtat ligjore të shtetasve të huaj të shoqëruar/ndaluar, në gjuhë të ndryshme.

Avokati i Popullit vlerëson përkushtimin e Drejtuesit të Komisariatit Pogradec për zbatimin e një numri të konsiderueshëm të rekomandimeve të cilat kanë qenë të përsëritura ndër vite, por vlerëson se rekomandimet e pazbatuara nuk kërkojnë fonde buxhetore shtesë dhe mund e duhet të zbatohen menjëherë.

Avokati i Popullit, pasi u njoh me konstatimet e grupit inspektues dhe nivelin e zbatimit të rekomandimeve të lëna nga inspektimi i vitit të kaluar, ka detyrimin ligjor t’ju parashtrijë konkluzionet përfundimtare, duke ju referuar si më poshtë vijon:

Ambientet e shoqërimit dhe kushtet e tyre,

Në Komisarlatin e Policisë Pogradec ambientet e shoqërimit ishin ndërtuar sipas kushteve dhe kriterëve të mbajtjes dhe qëndrimit të personave të shoqëruar, sikurse përcaktohen në procedurën standarde “*Rregullat teknike të shoqërimit në mjediset e Policisë së Shtetit*”, miratuar me Urdhrin nr. 938, datë 24.07.2019, të Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit².

Në këtë Komisariat kishte 3 (tre) dhoma shoqërimi, të cilat ndodheshin në katin e parë të një ndërtesë brenda territorit të këtij organi, në hyrjen e tij. Dritaret e dhomave të shoqërimit ishin me përmasa të tilla që lejonin ajrimin e plotë dhe hyrjen e dritës natyrore, dhomat kishin ndriçim dhe furnizim nga rrjeti elektrik. Në pjesën e jashtme, dritaret e dhomave të shoqërimit ishin të siguruar me qëllim parandalimin e largimit apo arratisjes së personave të shoqëruar në këto mjedise.

Në korridorin e ambientit të shoqërimit ndodhej një tualet i cili përdorej nga personat e shoqëruar, ai ishte i pastër dhe i pajisur me lavaman dhe ujë të rrjedhshëm 24 orë, por ky ambient nuk kishte tualete të ndara më vete për gra dhe burra sipas sipas parashikimeve në procedurën standarde “*Rregullat teknike të shoqërimit në mjediset e Policisë së Shtetit*”, miratuar me Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr. 938, datë 24.07.2019.

Në këtë Komisariat **ishte vendosur sistemi i monitorimi me kamera** për mbajtjen në vëzhgim të korridorit dhe ambientit të shoqërimit. Gjatë kohës së kryerjes së inspektimit, nuk kishte persona të shoqëruar.

Kapaciteti fizik për secilën dhomë shoqërimi ishte për qëndrimin ulur të 4 deri 5 personave dhe hapësira e tyre ishte afërsisht 4x4 m.

Në ambientin jashtë dhomave të shoqërimit ishin të afishuara postera me të drejtat e personave të shoqëruar në mjediset e policisë së shtetit, por konstatuam se ato mungonin brenda dhomave të shoqërimit. Avokati i Popullit thekson se posterat duhet të vendosen brenda ambienteve të dhomave të shoqërimit pasi përgjatë kalimit në korridor nuk garantohet leximi dhe kuptimi i tyre nga të shoqëruarit.

Gjithashtu mungonin në ambientet e komisarimit posterat, me të drejtat ligjore të shtetasve të huaj të shoqëruar/ndaluar, në gjuhë të ndryshme.

Ambientet e sigurisë dhe kushtet e tyre

² Kreu VII, pika 4 gërmat b,c,d “*Rregullat teknike të shoqërimit në mjediset e Policisë së Shtetit*”, miratuar me Urdhrin nr.938, datë 24.07.2019, të Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit.

Në Komisarlatin e Policisë Pogradec nuk kishte ambiente të sigurisë. Personat e arrestuar/ndaluar pasi evidentoheshin në regjistrin përkatës, dërgoheshin menjëherë në dhomat e sigurisë të Komisarlatit të Policisë Korçë. Përgjatë Periudhës Janar- Korrik 2023 ishin ndaluar/arrestuar 40 persona.

Regjistri i personave të shoqëruar, ndaluar/arrestuar si dhe trajtimi i tyre

Gjatë inspektimit u konstatua se në Komisarlatin Pogradec, “Regjistri i evidentimit të të dhënave për personat e shoqëruar” ishte plotësuar në zbatim të ligjit nr.108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar, sipas tipit “Model nr.1”, konform procedurave standarde “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”, miratuar me Urdhrin nr.938 datë 24.07.2019 e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit dhe ishte i sekretuar.

Të gjithë personat e shoqëruar në organin e policisë sipas dispozitave të ligjit nr.108/2014 “Për Policinë e Shtetit” regjistroheshin në këtë regjistër nga punonjësit e zyrës së informacionit. Përgjatë periudhës Janar-Korrik 2023 ishin shoqëruar 198 persona nga të cilët 11 persona të mitur dhe 3 gra.

Nga këqyrja e këtij regjistri rezultoi se:

Koha e qëndrimit në gjendje shoqërimi e shtetasve ishte e ndryshme nga 1 deri në 10 orë në raste të veçanta. Rubrikat e regjistrit ishin plotësuar në mënyrë korrekte, me përgjegjësi dhe saktësi nga punonjësit e policisë.

Gjithashtu, na informuan se personat e shoqëruar nga policia janë të informuar për të drejtat e tyre, që nga fillimi i privimit të lirisë, duke siguruar informacion të qartë verbal në lidhje me të drejtat ligjore/procedurale që ata kanë. Përgjatë inspektimit konstatuam se përsëri ashtu si edhe përgjatë viteve të shkuara personave të shoqëruar, nuk i ‘u jepej karta e të drejtave siç dhe parashikohet nga legjislacioni i procedurës penale. **Mekanizmi Kombëtar sugjeron dhënien e kartës së të drejtave në formë shkresore që në momentin e hyrjes në Komisarlat³.**

Sa më sipër është rekomandimi i bërë nga KPT dhe i përsëritur nga Mekanizmi Kombëtar në disa raporte inspektimi të Avokatit të Popullit, shpreh keqardhjen e thellë për mosplotësimin e këtij standardi e detyrimi ligjor.

³ CPT u bën thirrje autoriteteve shqiptare të ndërmarrin hapa për të siguruar që personat e ndaluar nga policia të jenë plotësisht të informuar për të drejtat e tyre që nga fillimi i heqjes së lirisë (domethënë, nga momenti kur ata janë të detyruar të qëndrojnë në polici).

Kjo duhet të sigurohet me dhënien e informacionit të qartë verbal që në fillim, për t'u plotësuar në rastin më të shpejtë (domethënë, menjëherë pas mbërritjes në ambientet e policisë) me sigurimin e fletës së informacionit të lartpërmendur. Personave në fjalë duhet t'u kërkohet të nënshkruajnë një deklaratë që vërteton se ata kanë marrë një kopje të fletës së informacionit.

Raporti CPT-së për Shqipërinë CPT/Inf (2019) 28 [par.24]. Konsulto: <https://rm.coe.int/168097986b>.

*CPT u bën thirrje autoriteteve shqiptare të ndërmarrin hapa për të siguruar që personat të ndaluar nga policia të jenë plotësisht të informuar për të drejtat e tyre që nga fillimi i privimit të lirisë (d.m.th., nga momenti kur ata janë të detyruar të qëndrojnë në polici). Kjo duhet të sigurohet me dhënien e një informacioni verbal të qartë që në fillim, për t'u plotësuar në rastin më të shpejtë (domethënë, menjëherë pas mbërritjes në ambientet e policisë) **me sigurimin e fletës së informacionit për të drejtat e tyre**. Personave në fjalë duhet t'u kërkohet të nënshkruajnë një deklaratë që vërteton se ata kanë marrë një kopje të fletës së informacionit për të drejtat e tyre.*

Në këtë Komisariat kishte regjistër për personat e ndaluar/arrestuar, ku evidentoheshin të gjitha rastet e ndalimeve dhe arrestimeve të kryera nga punonjësit e këtij organi, i cili ishte i sekretuar. Nga verifikimi i këtij regjistri rezultoi se në rastet e arrestimeve dhe të ndalimeve të personave të shoqëruar, ora e arrestimit/ndalimit përputhej me orën e shoqërimit të tyre në organin e policisë.

Gjithashtu u konstatua se ishte pajisur me regjistër për evidentimin e kërkesë/ankesave të personave të shoqëruar, të arrestuar dhe të ndaluar, sikurse parashikohet në Nenin 115 të Ligjit Nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar.

Ambientet e intervistimit

Në Komisarlatin e Policisë Pogradec ishte krijuar rishtas një dhomë intervistimi, kjo dhomë ishte e pajisur me dy karrige një tavolinë dhe një kompjuter gjithashtu ishte e monitoruar me kamera, por mungonte sistemi audio/viziv. Megjithatë kjo dhomë i plotëson pjesërisht standardet e kërkuara, pasi referuar kapaciteteve ishte pamjaftueshme për të mbuluar punën e të gjithë oficerëve të policisë gjyqësore me personat e shoqëruar/ndaluar.

Përgjatë inspektimit u konstatua se specialistët dhe ndihmës specialistët e policisë vijonin të kryenin veprimet procedurale me shtetasit në zyrat e punës së tyre.

Krijimi i zyrave të veçanta ku merren në pyetje shtetasit gjatë kryerjes së veprimeve procedurale nga oficerët e policisë gjyqësore dhe instalimin e sistemit të monitorimit me kamera në këto zyra, është rekomandim i Avokati i Popullit referuar standardeve ndërkombëtare⁴, të cilat e konsiderojnë procesin e monitorimit filmik si një element

⁴ “Një sistem i monitorimit të vazhdueshëm i standarteve dhe procedurave të intervistave të policisë duhet vënë në zbatim, po ashtu; kjo kërkon një regjistrim të saktë të intervistave të personave në ambientet e policisë, të cilat, nëse është e mundur duhet të zhvillohen me pajisje regjistruese elektronike (audio dhe/video). Duhet të kërkohet që të regjistrohet në mënyrë sistematike koha kur ka filluar dhe mbaruar intervista, ndonjë kërkesë të bërë nga i ndaluari gjatë intervistës, si dhe të personave të pranishëm gjatë çdo interviste.” Raporti i CPT-së për Armeninë: CPT/Inf (2016) 31 [par.20].

parësor për mbrojtjen e të drejtave dhe lirive të njeriut, pasi ka efekt parandalues për kryerjen e veprave të dhunshme dhe të dënueshme, si nga ana e të shoqëruarve, ndaluarve e arrestuarve, ashtu dhe nga vetë punonjësit e Policisë së Shtetit. Ky standard ka gjetur rregullim edhe në procedurën standarde të miratuar me Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr. 925, datë 18.07.2019, “*Trajtimi dhe sigurimi i personave të arrestuar/ndaluar në ambientet e Policisë së Shtetit, evidentimi dhe zgjidhja e kërkesë/ankesave të tyre*”, duke u shndërruar në rregull të detyruar për punonjësit e policisë.

Nga monitorimi i zyrave të punonjësve të policisë, nuk u gjetën sende, prania e të cilave të ekspozonte dhunë tek personat me të cilët ata kryenin veprime procedurale.

Ndihma juridike dhe psikologjike

Grupi i inspektimit, në mungesë të personave të shoqëruar, intervistoi punonjësit e policisë, ku rezultoi se në rastet kur të ndaluarit/arrestuarit madhorë të cilët nuk kishin mundësi financiare për të pajtuar avokat privat dhe kërkonin ndihmë juridike, atyre iu sigurohej mbrojtja me avokat.

Në rastet kur të ndaluarit/arrestuarit ishin të mitur, veprimet procedurale kryheshin në praninë e detyrueshme të avokatit mbrojtës të caktuar kryesisht, përfaqësuesit ligjor dhe të psikologut. Avokatët siguroheshin nga lista e avokatëve të dërguar nga organi i prokurorisë. Ndërsa psikologu, sigurohej nga Bashkia Pogradec ose nga shkolla e mesme e qytetit të Pogradecit.

Ndërkohë u konstatua se në këtë Komisarariat zbatohet detyrimi ligjor i parashikuar në Nenin 109/5 dhe 122/5 të ligjit nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar, si dhe në kapitullin VII, pika a.3.4 të procedurave standarde “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”, për plotësimin dhe dhënien e procesverbalit të veprimeve të kryera me të shoqëruarit nga punonjësit e policisë që ishin ngarkuar me detyrën e kryerjes së verifikimit dhe trajtimitin e çështjes përkatëse⁵.

Për sa më sipër dhe me qëllim zgjidhjen e problemeve të konstatuara gjatë këtij inspektimi, bazuar në pikën 3 të nenit 63 të Kushtetutës ku parashikohet se: “*Avokati i Popullit ka të drejtë të bëjë rekomandime dhe të propozojë masa kur vëren shkelje të të drejtave dhe lirive të njeriut nga administrata publike*” dhe në bazë të nenit 21/b të Ligjit Nr.8454, datë 04.02.1999 “Për Avokatin e Popullit”, i ndryshuar, ku përcaktohet

Konsulto:

<https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=09000016806bf46f>

⁵ Ligji nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit”

se: “Avokati i Popullit paraqet rekomandime për vënien në vend të së drejtës së shkelur tek organi administrativ, që, sipas tij ka shkaktuar shkelje të të drejtave dhe lirive”,

REKOMANDOJMË:

1. Marrjen e masave për ndërtimin e tualeteve të ndara për gra dhe burra të pajisura me mjetet e domosdoshme për këtë qëllim sipas parashikimeve në procedurën standarde “Rregullat teknike të shoqërimit në mjediset e Policisë së Shtetit”, miratuar me Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr. 938, datë 24.07.2019.
2. Marrjen e masave për krijimin e zyrave të përshtatshme për marrjen në pyetje/intervistimin e shtetasve gjatë kryerjes së veprimeve procedurale nga oficerët e policisë gjyqësore veçanërisht me personat e mitur, e pajisur me kamera duke kryer regjistrimin audio dhe video procesin e marrjes në pyetje.
3. Marrjen e masave të nevojshme për të siguruar që personat e ndaluar nga policia të jenë plotësisht të informuar për të drejtat e tyre që nga fillimi i heqjes së lirisë dhe të ndërpritet praktika e njohjes me të drejtat vetëm pasi merret në pyetje nga Oficerët e Policisë Gjyqësore.
4. Marrjen e masave për vendosjen e Posterave me të drejta brenda dhomave të shoqërimit pasi përgjatë kalimit në korridor nuk garantohet leximi dhe kuptimi i tyre nga të shoqëruarit, si dhe vendosjen në ambientet e komisariatit të posterave, me të drejtat ligjore të shtetasve të huaj të shoqëruar/ndaluar, në gjuhë të ndryshme.

Për qëndrimin që do të mbani dhe masat që do të merrni në zbatim të këtij rekomandimi, të vihemi në dijeni brenda afatit 30 ditor sipas nenit 22 të ligjit Nr. 8454, datë 04.02.1999 “Për Avokatin e Popullit”, i ndryshuar.

Duke besuar në mirëkuptimin dhe bashkëpunimin tuaj.

KOMISIONER

AHMET PREÇI

